

La WOLLASTONITA á Catalunya

per Mossen M. Faura y Sans

A Catalunya hi hem trovat una bona serie de minerals dins de tots els grups, empró en els silicats poch hi hem fèt, per la rahó de haverlos de classificar macroscopicament, y així resulta poch menys que impossible la determinació precisa per la gran complexió d'elements y varietat similar de formes; y aquesta branca que avuy ja 's coneix més per l'abundó d'análisis que s'han fèt y pe'ls que s'han descobert moltíssimes més formes; tant es així, que la química del silici es tan extensa com la del carboni.

Donchs bè; per aquesta nota tinch la satisfacció de comunicarvos un nou mineral, que si bè ja 'l coneixíam, no obstant l'análisis ens ha patentat l'erro ab que estavam respecte del mateix.

Si fem un xich d'història, veurém com D. Lluís M. Vidal en sa obra de la provincia de Girona hi senyala com á mineral important adhuc que de gran importancia á la *Couzeranita*, empró que després el Dr. Almera al descriurer la vall de Nuria (1), ho corretjeix atribuintlo el mineral, que ja descriurém, á *Tremolita* ó *anfíbol blanch*. La cosa ja anava per bon camí, empró al ferne entrega d'una mostra al Dr. Calderón, catedràtic de l'Universitat Central de Madrid, éll ne dubtà al moment y després d'un escrupulós examen químic y microscòpic, al mateix temps que cristallogràfic fèt pe'l Dr. Fernandez Navarro, mon benvolgut professor, hem pogut precisar que 's tractava de la *Wollastonita*. Com aquet foren molts els minerals que deuríam corretgir y en aquets análisis ne descobriríam moltíssims á Catalunya.

SITUACIÓ Y CONSTITUCIÓ GEOLÒGICA.—Sabut es pera els excursionistes petrografs, lo trascendental que 's l'engorjat de Nuria, per la varietat d'aspectes que presentan les roques de per aquells indrets, molt ben descrites per nostres geólechs y d'un modò particular al microscopi per nostre distingit amic D. Raymon Adan de Yarza; pujant pe'l camí després d'haver passat Rives, comen-

(1) Almera.—*Historia geológica de la Vall de Núria (Pirineus orientals)*.—Extreta de la Historia de Ntra. Sra. de Nuria; pl. 27.—1896.

san á apareixer els estrats silurians, en inclinació casi nula per presentarse verticalment; mentres que anant pujant en diferents indrets al passar per Querolps s'hi veuen les grans afloracions granítiques, acompanyades de altres roques totes elles d'importància. Entre les llicorelles n'hi ha de moltes classes, unes satinades, altres argiloses y altres fins asbestoides; y per aixó tenim el clàssich *amiant* de aquella comarca que es troba en la Coma de Vaca y Pich del Roch del Orri.

En el camí del coll de les Set Creus á la font del Freser les llicorelles arcaiques presentan intercalats marbres blanchs, que son de calça magnesiàna molt dolomítica, en la que s'hi troben les palletes de *Wollastonita*. Totes elles presentan una inclinació de 25° á 30°, capficantse en direcció al N., ab molts plechs formant zichzach, d'un modo característich al arribar al cim, en el qual hi ha punts que semblan talment solchs parecuts als de nostres taulades, donant idea de les moltes presiós que sufriren en totes direccions. Me veig privat de no poguer donar més detalls locals per la senzilla rahó que jo mateix no hi he estat y que tot es per referencies.

CARACTERS DELS MINERALS.—La *Wollastonita* correspon al grup dels silicats no aluminats y sa composició química es de doble silicat de calç acompanyat generalment dels elements de les roques properes y que 's distingueix perfectament de la *Edelforsita* per sa composició química; els cristalls son generalment en palletes aixafades més ó menys espàtiques segons *Strütz*, descobridor de la especie mineralógica; la duresa es de 3, 5, se ralla per los cristalls fosfatats; el color es blanch pur, gris y de altres tonalitats mitges; se trova generalment en les roques antigues y á voltes en les volcàniques. A voltes s'ha confós la *Wollastonita* ab el *Picroxen*, més segóns en Dufrenoy deu separarse no solsament per les variacions químiques, si que també per les cristalogràfiques, y avuy ja están ben diferenciats.

(Acabarà)

LA INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL sois se declara responsable de lo contingut en la *Secció Oficial* del seu Butlletí, deixant integra als respectius autors la responsabilitat dels treballs firmats.
